

Maden ve Yenilenebilir Enerji Mevzuatındaki Son Değişiklikler

Mayıs 2024

Değerli Müvekkillerimiz, Meslektaşlarımız ve Çalışma Arkadaşlarımız,

7501 sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 11 Mayıs 2024 tarihli ve 32543 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak 11 Mayıs 2024 tarihinde yürürlüğe girdi (“**Tadil**”). Değişiklik ile enerji sektöründe uygulanan mevzuatta günümüzün değişen piyasa koşullarına uyum sağlanabilmesi için birtakım değişiklikler yapılmıştır.

1. 3213 sayılı Maden Kanunu (“Maden Kanunu”) kapsamında yapılan değişiklikler

1.1 IV. Grup madenler dışında UMREK Koduna uygun raporlama zorunluluğu kaldırılmıştır

Maden Kanunu’nda yer alan eski düzenleme uyarınca tüm ruhsat sahalarına ilişkin olarak muhtemel maden rezerv alanlarına yönelik yatırımcıların ve hissedarların yeterli derecede bilgilendirilmesi amacıyla Türkiye Cumhuriyeti’ndeki maden arama sonuçlarının, maden kaynaklarının ve maden rezervlerinin açık, güvenilir ve şeffaf bir şekilde raporlanması için asgari standartları, önerileri, yasal gereklilikleri ve uygulama esaslarını belirleyen raporlamaların Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu (“**UMREK**”) tarafından yayımlanan UMREK Koduna uygun düzenlenmesi gerektiği, aksi takdirde ilgili rezerv alanlarının ruhsattan taksir edileceği düzenlenmekteydi. Tadil ile UMREK Kodlu raporlama zorunluluğunun artık sadece IV. Grup madenler adına devam etmesine ve diğer grup madenler açısından gönüllülük esasına dayanmasına karar verilmiştir. Böylece, yüzeyde veya yüzeye yakın maden gruplarını içeren I. Grup, II. Grup, III. Grup ve V. Grup kapsamında sayılmış olan madenler bakımından yüksek raporlama maliyetlerine sebep olan ve teknik olarak zaruri olmayan UMREK Koduna uygun rapor hazırlanması gerekliliği kaldırılarak çoğunlukla bu alanda yatırım yapan küçük veya orta ölçekli şirketler üzerine yaratılan olumsuz etkiler giderilmeye çalışılmıştır.

1.2 Buluculuk hakkı kazanılmasında UMREK Kodlu raporlama yapıma şartını kaldırılmıştır

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (“**MTA**”), olağan operasyonlarını gerçekleştirirken bulunduğu madenler için UMREK Koduna göre rapor hazırlama şartı aranmaksızın MTA tarafından hazırlanan raporlara dayanarak buluculuk hakkı kazanmasına imkan tanınmıştır. Bu sayede MTA tarafından sürdürülen etüt, jeofizik, sondaj ve benzeri çalışmalar sonucunda kaynak tespit etmesi durumunda MTA Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan teknik raporlar ile buluculuk hakkı kazanacaktır.

2. Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (“YEKA”) ve diğer enerji projeleri için yapılan değişiklikler

2.1 Kıyı Kanunu uyarınca YEKA alanı olabilecek alanlar genişletilmiştir

Tadil ile içme veya kullanma suyu sağlanan rezervuarlar, sulak alanlar ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu (“**Kıyı Kanunu**”) kapsamında kalan kıyı ve sahil şeritleri hariç olarak denizler, baraj gölleri, suni göller ve tabii göllerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (“**Enerji Bakanlığı**”) tarafından YEKA ilan edilen bölgelerinde imar planı hazırlanmasına ihtiyaç duyulmadan yenilenebilir enerji üretim santrali kurulmasına imkân tanınmıştır.

Bunun yanı sıra içme veya kullanma suyu temin edilen rezervuarlar ve sulak alanlar ile Kıyı Kanunu kapsamında kalan kıyı ve sahil şeritleri hariç olmak üzere baraj gölleri, suni göller ve tabii göllerde imar planı yapılmaksızın hidrolik kaynaklara dayanan önlisans veya üretim lisansı sahibi tüzel kişilerce yenilenebilir enerji kaynağına dayalı hibrit üretim tesisi kurulmasının önü açılmıştır.

Yine yukarıda sayılı alanlarda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (“**DSİ**”) veya sulama birliklerine ait tarımsal sulama tesislerinin elektrik ihtiyaçlarını karşılamak adına DSİ veya DSİ izni ile sulama birliklerince yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretim tesisi kurulabilmesi düzenlenmiştir.

2.2 Yarışma sonucunda oluşan fiyat ve/veya bedel, yarışma şartnamesinde öngörülen süre boyunca YEK Destekleme Mekanizması (“**YEKDEM**”) kapsamına alınmıştır

Tadil kapsamında YEKA yarışmalarında izlenecek prosedür Enerji Bakanlığı tarafından ilgili yarışma şartnamesinde belirlenecek şekilde düzenlenmiştir. Yarışma sonucunda oluşan fiyat ve/veya bedel, yarışma şartnamesinde belirlenecek süre boyunca YEKDEM kapsamında değerlendirilecektir. Bu sayede açık eksiltme yöntemi ile yapılan yarışmaların sonucunda oluşan düşük fiyatlara karşı zaman içerisinde artan fiyatlardan dolayı projelerde yaşanabilecek aksamaların önüne geçilmesi öngörülmüştür.

2.3 On yıllık süresini tamamlayan lisanssız elektrik üretim tesislerine uygulanacak olan fiyatlandırma değiştirilmiştir

On yıllık süresini tamamlayan lisanssız elektrik tesisleri, tesis sahibinin talebi üzerine lisanslı üretim faaliyetine geçebilmektedir. Eski düzenleme uyarınca elektrik piyasasında oluşan saatlik piyasa takas fiyatının %15'i YEKDEM'e katkı payı olarak ödenerek lisanslı üretim faaliyetine geçiş yapılması öngörülmekteydi. Tadil ile bu tür enerji santrallerinin elektrik fiyatlarında değişiklik yapılmıştır. Bu doğrultuda artık, bu haktan yararlanan tesisler, lisans süresi boyunca elektrik piyasasında oluşan saatlik piyasa takas fiyatının, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'un 6. maddesi uyarınca ilgili tesis tipi bakımından uygulanan güncel YEKDEM fiyatından fazla olması halinde aradaki fiyat farkının YEKDEM'e katkı bedeli olarak ödeyecektir. On yıllık süresini tamamlayarak lisanslı üretim faaliyetine geçecek üretim tesislerinin YEKDEM'e dahil olarak veya YEKA yarışmaları sonucunda üretim lisansı alarak lisanslı üretim faaliyeti gerçekleştiren diğer tesislerle uyumlu gelir elde etmesi sağlanması amaçlanmıştır.

3. 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu (“**Doğal Gaz Piyasası Kanunu**”) uyarınca yapılan değişiklikler

3.1 Doğal gazın sıvılaştırılması bir piyasa faaliyeti olarak eklenmiştir

Mevcut Doğal Gaz Piyasası Kanunu uyarınca doğal gazın sıvılaştırılmasından bahsedilmesine rağmen ayrı bir piyasa faaliyeti olarak tanımlanmamıştı. Tadil ile yerli üretim ve ithal edilen doğal gazın ülkemizde sıvılaştırılarak LNG olarak pazarlanabilmesi amacıyla doğal gazın sıvılaştırılması terimi tanımlanmıştır.

3.2 Doğal gaz piyasa faaliyetlerine yönelik değişiklikler

Yüzen LNG terminalleri, mevcut düzenlemeler dâhilinde hâlihazırda faaliyet göstermektedir. Bu terminaller faaliyetlerini sürdürürken sabit olmaları gerekmekte iken nitelikleri itibari ile ihtiyaç halinde farklı konumlarda hizmet vermeleri mümkündür. Tadil uyarınca yüzen LNG tesislerinin işletilmesi ve yer değiştirmesi Enerji Bakanlığı'nın görüşü alınarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (“**EPDK**”) tarafından yapılacak düzenleme ile belirlenecektir.

Yurt içinde üretilen veya ithal edilen doğal gazın sıvılaştırılarak yeniden satılması amacıyla kurulacak sıvılaştırma tesislerini işletecek tüzel kişilerin EPDK'dan lisans almaları gerektiği düzenlenmiştir. Bu

doğrultuda sıvılaştırma faaliyetinin depolama faaliyeti olarak dikkate alınmayacağı açıkta belirtilmiştir.

İlgili kanunun eski hükümleri uyarınca her ihracat yapılacak hedef ülke bazında bir tüzel kişiye ayrı ayrı ihracat lisansları verilmekteydi. Tadil ile her bir ülke için ayrı ayrı ihracat lisansı verilmesi kaldırılarak birden fazla ülke için tek ihracat lisansı verilmesi uygulamasına geçilmiştir.

4. Enerji Verimliliği alanında yapılan değişiklikler

4.1 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu'na ("Enerji Verimliliği Kanunu") yeni terimler eklenmiştir

Enerji Verimliliği Kanunu'nda "başvuru sahibi" teriminde değişikliğe gidilerek enerji verimliliğinden faydalanmak isteyen başvuru sahipleri bakımından sektörel kısıtlama kaldırılmıştır. Bunun yanı sıra karbon yoğunluğu ve spesifik enerji tüketimi terimleri tanımlanmıştır. İlgili kanunda başvuru sahibi kişiler sanayi, bina, tarım ve hizmet sektörlerinde faaliyet göstermesi gerekirken, Tadil ile sektörel kısıtlamanın kalkması ile enerji verimliliği desteklerinden faydalanmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler başvuru sahibi olarak tanımlanmıştır.

4.2 Enerji verimliliği projelerin desteklenmesinde bedeller güncellenmiştir

Enerji Verimliliği Kanunu'ndaki eski düzenleme uyarınca, Bakanlık tarafından onaylanan verimlilik artırıcı projeler için, bir milyon Türk Lirası'na kadar olan uygulama proje bedelleri en fazla %20 oranında desteklenmekteydi ve bu destek, hibe veya faiz desteği şeklinde yapılmaktaydı. Tadil ile destek bedelleri güncellenerek, proje değerleri on beş milyon Türk lirasını geçmemek kaydı ile bedellerin %30 oranında desteklenmesi ve yine bu desteğin hibe veya faiz desteği olarak verilmesi kabul edilmiştir.

5. Nükleer madde taşınmasında sorumluluğun devrine izin verilmiştir

Tadil ile nükleer madde taşınmasında işleten kişi, taşıyıcı ile taşıyıcının talebini ve işletenin onayının bulunduğu dair açık hükümler bulunan yazılı bir sözleşme yapmak suretiyle nükleer maddelerin taşınmasına ilişkin sigorta yaptırma veya teminat gösterme yükümlülüğünü Nükleer Düzenleme Kurumu'nun onayı ile birlikte taşıyıcıya devredebilmesi mümkün hale gelmiştir. Yükümlülüğü devralan taşıyıcı işleten olarak sorumlu kılınacaktır.

Yazımızla ilgili olarak dilediğiniz zaman bizimle iletişime geçebilirsiniz.

Saygılarımızla,

Sera Somay
Ortak Avukat
ssomay@paksoy.av.tr

Zekican Samli
Counsel
zsamli@paksoy.av.tr

Bülent Öztürk
Avukat
bozturk@paksoy.av.tr

Bu not sadece bilgilendirme amaçlı olup hukuki görüş içermemektedir. Bu bilgi notundaki konulara ilişkin bir sorunuz olması halinde lütfen bizi arayınız. Tüm hakları saklıdır.

Paksoy Ortak Avukat Bürosu, yerli ve yabancı yatırımcılara Türkiye'de hukuki danışmanlık ve avukatlık hizmeti sağlamak üzere ortak girişimler, şirket birleşme ve satın almaları, rekabet hukuku, gayrimenkul yatırımları, banka ve finans hukuku, enerji mevzuatı, alt yapı yatırımları, ticari ve idari davalar, iş davaları ve vergi uyuşmazlıkları gibi geniş bir yelpazede faaliyet gösteren yerel avukatlık firmasıdır.